

4. सप्रसङ्गं व्याख्येयम्। 5×1=5

- a) यथा दारुमयो हस्ती यथा चर्ममयो मृगः ।
ब्राह्मणश्चानधीयानस्त्रयस्ते नामधारकाः ॥

अथवा

- b) शिष्टस्मृतिविरोधदर्शनात् शिष्टागमविरोधदर्शनाच्च ।

5. सरलसुरगिरा देवनागर्यं च यथाकामं प्रश्नचतुष्टयं समाधेयम्। 2×4=8

- a) 'यज्ञियो वा सर्वेषाम्'-अत्र 'यज्ञियः'-इति पदेन कीदृशो दण्डोऽपेक्षितः ? 'वा'-इति पदस्योच्चारणञ्च किमर्थम् ?
b) अत्यन्तोपहतानां द्रव्यानां शुद्धिप्रक्रिया का ?
c) रिक्थं किम् ? रिक्थसंविभागे केषां कदा वा अधिकारः सृज्यते ?
d) को नाम आर्यवर्तः ?
e) दक्षिणतस्तथा उत्तरतः पञ्चधा विप्रतिपत्तिः प्रदर्शनीया ।
f) स्त्रियः कथं निष्कल्मषाः भवन्ति ?

MASTER OF ARTS EXAMINATION, 2023

(2nd Year, 3rd Semester)

SANSKRIT

COURSE – XIV / D

[The Law Codes of Gautama and Baudhāyana]

Time : Two hours

Full Marks : 30

The figures in the margin indicate full marks.

1. a) गौतमनये धर्मस्य प्रमाणानि कानि ? तानि धर्मप्रमाणानि समासेनैव आलोचनीयानि। 1+5=6

अथवा

- b) 'विभागे तु धर्मसिद्धिः'- कोऽयं विभागः ? गौतमेनोपदिष्टो विभागप्रसङ्गोऽयं व्याख्येयः। 1+5=6

2. सप्रसङ्गं व्याख्येयम्। 5×1=5

- a) आषोडशाद्ब्राह्मणस्यापतिता सावित्री ।

अथवा

- b) अवरदौर्बल्यात् ।

3. a) 'मिथ्यैतदिति गौतमः'- अत्र गौतमग्रहणं किमर्थम् ? गौतममुखेन केषां मिथ्यात्वमेव प्रदर्शितं बौधायनेन सयुक्तिकं तदालोचय । 1+5=6

अथवा

- b) बौधायनानुसारम् आपद्धमः समासतो विचारणीयः। 6